

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR :

Câte-va observații asupra Proiectului de lege pentru modificarea unor articole din Codul de procedură civilă, elaborat de fostul ministru de justiție, d-l C. I. Stoicescu, de d. M. Suțu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Curtea de Casație, s. II: Elena P. Mosora cu Gheorghe Mosora, cu o Observație de d. D. Alexandresco.

Idem și Curtea de apel, s. I: Margareta D. Voinov cu D. Voinov (divorț).

Tribunalul Botoșani: Al. Cociaș cu Ministerul public.

Informație. — Bibliografie.

Câte-va observații asupra Proiectului de lege pentru modificarea unor articole din Codul de procedură civilă, elaborat de fostul ministru de justiție, d. C. I. Stoicescu.

(Urmare și fine) (1).

Art. 327 (296)

«Cererea de revizuire se va face:

a) In termen de o lună de la comunicarea copieii hotărârii pentru cazurile cuprinse în art. 318....».

«Pentru hotărârile rămase definitive prin neapelare sau neopozare, termenul de o lună va curge, în cazurile sus arătate, din ziua expirării dreptului de a mai face apel sau opoziție».

Cetim în expunerea de motive (p. 22) că noua dispoziție din al. 2 are de scop de a înlătura această anomalie, că termenul de revizuire să curgă o dată cu termenul de apel; și, totuși, lucru curios, proiectul reproduce întocmai în al. 1 de mai sus, dispoziția din actualul art. 296, care crează această anomalie *aparentă* (2), și nu lămurește ches-

(1) Vezi *Curierul Judiciar* No. 69, 71, 75, 77, 80 și 81 din anul 1902 și No. 3 din anul 1903.

(2) *Aparentă*, pentru-că nu este exact a zice că, după actualul art. 296, termenile de apel și revizuire ar curge în mod simultaneu. Comunicarea copieii de pe hotărâre, cerută de acest art. pentru a face să curgă termenul de revizuire, nu se poate confunda cu comunicarea copieii necesare pentru curgerea termenului de apel; căci art. 296 se referă și trimite la art. 288 (precum și, în proiect, art. 327 trimite la art. 318), care dispune, în principiu, că sunt supuse revizuirii hotărârile rămase definitive în instanța de apel sau prin neapelare. Prin urmare, despre aceste hotărâri vorbește art. 296, prescriind să se comunice din nou după ce rămân definitive.

tia decât pentru hotărârile rămase definitive prin neapelare. Prin noua dispoziție, proiectul face o deosebire între hotărârile date în apel și cele definitive prin neapelare, scutind pe partea câștigătoare de a comunica încă o dată aceste din urmă spre a face să curgă termenul de revizuire. Alătura de hotărârile rămase definitive prin neapelare, al. 2 pune cele rămase definitive prin neopozare, neopozare, bine înțeles, în instanța de apel, întru cât hotărârile de la prima instanță, fie sau nu opozate, nu devin definitive de cât prin neapelare. Ar fi poate mai bine să nu se facă asemenea deosebire între hotărârile instanței de apel și să se ceară o nouă comunicare atât pentru cele date în lipsă cât și pentru cele date în contradicție. În ori ce caz, spre a pune în concordanță cele două alin. de mai sus ale articolului 327, și a înlătura verice nedumeriri asupra caracterului hotărârilor prevăzute de fie-care, ar trebui să se zică, dacă se menține distincțiunea de mai sus:

«In termen de o lună de la comunicarea copieii hotărârii definitive a instanței de apel, dată în contradictoriu».

«Pentru hotărârile rămase definitive prin neapelare sau neopozare în apel....».

Art. 473—480 (460—465)

Art. 473. — «Dacă se dovedește că terțiul poprit este dator, și datoria este exigibilă fără termen sau condiție, instanța va valida poprirea, condemnând pe terțiul poprit să plătească suma poprită creditorului popritor».

Art. 474. — «Dacă sunt mai multe popriri din partea mai multor creditori ai aceluiași debitor și pe aceeași valoare a celui de al treilea, ele se vor conexe, după cererea părților sau chiar din oficiu, dacă aceasta se constată din actele aflate în dosar, și se vor judeca printr-o singură hotărâre, însă numai acele care vor fi făcute în virtute de titluri executorii».

Art. 477. — «Dacă sunt mai multe popriri, suma poprită, datorită de cel de al treilea, se va repartiza, după scăderea cheltueleur, de către instanța judecătorească, între creditorii ce au poprit, în proporție și după natura creanțelor lor».

«Din această sumă se va plăti, în modul și termenii cuprinși în titlul constitutiv al datoriei celui de al treilea, creditorii ale căror popriri au fost validate, în proporție și după natura creanțelor lor, iar sumele repartizate celor alți credi-

tori, nevalide încă, se vor depune la Casa de depuneri și consemnații sau la Administrația financiară a județului, până la terminarea validărei poprirei».

Art. 478. — «În cazul când validarea poprirei a acestor din urmă creditor s'ar respinge sau s'ar reduce, sumele poprite sau prisosul lor se va plăti acelorale ale căror popriri au fost deja validate, tot în proporție și după natura creanțelor lor, dacă nu au fost complet achitați».

Art. 480. — «În cazul când sunt mai multe popriri asupra aceleiași sume, datorite aceluiași debitor, cel de al treilea se poate libera în mod valabil, depunând suma datorită la Casa de depuneri și consemnație și trimetând recepisa Casei de depuneri la greșa uneia din instanțele care au ordonat poprirea».

Aceste articole, combinând dispozițiile actuale cu câte-va dispoziții nouă, prezintă oare care confuzie și contradicție.

Mai întâi, noua condiție cerută de art. 473, ca datoria celui de al treilea să fie *exigibilă fără termen sau condiție*, este contrară naturei și scopului poprirei a cărei utilitate practică devine ast-fel cu totul iluzorie. În adevăr, dacă creditorul nu poate recurge la acest mijloc de urmărire a dreptului său, de cât atunci când datoria celui de al treilea a devenit exigibilă, poprirea va putea fi tot-d'una tardivă; căci, în momentul exigibilității și până a nu se îndeplini formalitățile poprirei, debitorul va avea timp în deajuns ca să primească plata creanței sale. Condiția exigibilității se poate cere pentru chiri și arenzii, căci creditorul are mijlocul de a se garanta asupra chiriilor și arenzilor viitoare prin procedura specială a urmăririi veniturilor generale ale imobilelor. Dar pentru banii datorii din altă cauză, capital sau procente, poprirea este singurul mijloc de urmărire a creanței debitorului. De alt-fel, art. 473 nu se conciliază cu art. 477, după care (al. 2), suma datorită de cel de al treilea are a fi plătită *în modul și termenii* prevăzuți în titlulul constitutiv al datoriei; de unde rezultă implicit că această datorie poate fi condițională sau cu termen. Expunerea de motive (p. 25) nu ne dă rațiunea inovației din art. 473. Ne întrebăm dacă nu cum-va se face aci o confuzie între caracterul creanței părții urmăritoare și al creanței urmăritului. Este îndeobște admis că, poprirea nu se poate efectua de cât pe baza unei creanțe certe și exigibile, conform regulii generale în materie de urmărire; pe când asemenea condiție nu se cere în cât privește datoria celui de al treilea, care se condamnă în conformitate cu modalitățile obligației sale. Suntem deci de părere a se suprima din art. 473 cuvintele: *și datoria este exigibilă fără termen sau condiție*.

O altă inovație, tot atât de puțin fericită, după părerea noastră, este cea din art. 474, după care, atunci când se fac mai multe popriri, unele pe temeiul de titluri executorii, altele fără asemenea titlu, se conexează și se judecă o-dată numai cele dintâi, urmând ca instanța să se pronunțe mai târziu asupra validărei celor alte, și aceasta, precum arată expunerea de motive (p. 25), pentru ca să se poată satisface mai repede creditorii cu titluri executorii. Chestia este de a se ști dacă a-

semenea considerație trebuie să prevaleze asupra inconvenientelor multiple ce vor rezulta din această nouă dispoziție. În primul loc, atât debitorul principal cât și terțiul poprit vor fi expuși a susținea două judecăți succesive, mai întâi cu creditorii având titlu executoriu, în urmă, cu cei-l'alți. Este adevărat că, după articolul 480, cel de al treilea se poate libera depunând suma datorită; debitorul însă va suferi multiplicitatea proceselor, judecându-se poate, în același timp, în primă instanță cu creditorii fără titlu, în apel cu cei-l'alți, asupra poprirei cărora tribunalul va fi statuat deja. Apoi, după art. 475, veri-ce creditor este în drept a interveni la judecata de poprire până a nu se da sentința definitivă *asupra validărei*. Cărei validări? Popririle făcute cu titlu executoriu vor fi, de sigur, definitiv judecate, în timp ce judecata celor lipsite de asemenea titlu, necesarmente mai îndelungată, va fi încă pendinte în prima instanță; ar fi trebuit deci să se zică: asupra validărei *ultimelor popriri*. Presupunem acum că intervine un nou creditor cu titlu executoriu; el va fi în drept să ceară ca tribunalul să statueze asupra validărei poprirei sale înaintea cercetării popririlor creditorilor cu titluri sub semnătură privată, al căror proces se găsește poate întârziat prin o verificare de scripte sau altă procedură preparatorie. Iată un al treilea proces care va urma separat de cele-lalte două.

Inconvenientul judecăților succesive se va prezenta și cu ocazia distribuirei. După art. 477 se face o primă repartitie între creditorii popritori, și din suma poprită se plătesc imediat acei ale căror popriri vor fi mai întâi validate, adică acei cu titluri executorii, depunându-se sumele convenite celor-l'alți până la definitivă judecare a popririlor lor. Prin aceasta judecata, însă, zisele popriri putând fi invalidate în parte sau în totul și sporindu-se ast-fel partea fie căruia creditor, va trebui să se facă un al doilea tablou pentru a se distribui, precum prevede art. 478, sumele rămase libere, tuturor creditorilor ale căror popriri vor fi validate, în proporție cu creanțele lor; în cât prima repartitie va fi fost o lucrare zadarnică. Dar se poate ivi un inconvenient și mai grav. Popririle creditorilor cu titluri executorii fiind deja validate și dându-se primind sumele convenite lor după repartitie, iată că, pe când popririle celor-alți creditorii sunt încă pendinte înaintea tribunalului, intervine un nou creditor și, validându-i-se poprirea odată cu cele anterioare nevalide încă, se micșorează partea fie-cărui creditor, ast-fel că acei plătiți după prima repartitie, vor trebui să restituie parte din sumele primite spre a se putea face distribuirea conform ultimei repartitii.

Toate aceste inconveniente sunt înlăturate în sistemul actual; o singură hotărâre asupra tuturor popririlor, veri-care ar fi natura titlurilor pe care ele se întemeiază, un singur tablou, o singură distribuție.

De aceea credem că trebuie suprimată partea finală din art. 474: *însă numai acele care vor fi făcute în virtute de titluri executorii*. Trebuie suprimat apoi al. 2 din art. 477 și menținut, fără modificare, al. 2 din actualul art. 464; și, ca consecință, s'ar suprima și art. 478.

Observăm, în fine, că dispoziția din art. 480 pare

prea absolută; căci creditorii pot avea interes să mențină pe cel de al treilea în instanță și n'ar trebui să depindă de acest din urmă ca să se libereze în toate cazurile prin depunerea sumei datorite. Credem că ar fi mai bine a se lăsa încuviințarea acestui mijloc de liberare la aprecierea judecătorilor. Propunem deci a se adăoga la citatul art.: se poate libera în mod valabil *cu autorisarea judecătorilor*, etc.

Art. 539 (516)

Al. 3 «Nu se vor ținea în seamă plățile făcute de arendași și chiriași înainte de termenele prevăzute în contract, afară numai de un câștiu semestrial viitor și neexigibil, și dacă plata lui va fi constatată prin chitanță cu dată certă».

Acest art. modifică în parte dispoziția din art. 516 actual, după care, o dată începută urmărirea imobiliară, nu se țin în seamă, fără nici o distincție, plățile anticipate făcute în contra clauselor contractului.

Asupra acestui punct este de observat că atât actualul art. 516 cât și noul art. 539 sunt în contradicție cu art. 1394 C. civ., după care plățile anticipate de chirii sau arenze pe 2 ani viitori trebuie să fie transcrise; de unde rezultă că, verile care ar fi scadența unor asemenea plăți, ele sunt opozabile celor de al treilea, cu această restricție numai că, dacă plata se face pe 2 ani viitori, ea nu produce efect de cât atunci când se transcrie în registrul respectiv. Bine înțeles, verile ce plată anticipată se poate anula, pe temeiul principiului general din art. 975 C. civ., dacă a fost făcută în fraudă creditorilor; iar, ca presumpție de fraudă, este rațional a se admite faptul că chitanța de plată n'ar avea dată certă.

Deci, sistemul legii este să trebuie să fie următorul:

Chitanțele de venituri viitoare până la 2 ani trebuie să aibă dată certă; în lipsa unei asemenea date, ele ar putea fi antedatate, fapt foarte greu de dovedit. De aceea, lipsa de dată certă constituie o presumpție de fraudă, ast-fel că asemenea chitanțe nu sunt opozabile celor de al treilea, fără ca aceștia să fie ținută a proba simulația sau fraudă; legea le prezumă.

Chitanțele până la 2 ani cu dată certă sunt opozabile celor de al treilea. Pot fi anulate ca simulate sau frauduloase, dar proba simulației sau a fraudei incumbă celui care le invoacă, întru cât data certă exclude posibilitatea antedatării și că, în regulă generală, dolul nu se presupune (art. 960 C. civ.).

Pentru chitanțele de plată pe 2 ani mai mulți ani viitori, legea nu se mulțumește cu data certă; mai cere ca asemenea plăți, pentru a fi opozabile celor de al treilea, să fie trecute în registrul de transcriptii, întru-cât le consideră ca un fel de micșorare, de desmembrământ al proprietății, care trebuie să fie adus prin publicitate la cunoștința celor de al treilea. Îndeplinirea acestei formalități le face opozabile tuturor; rămâne însă, și în acest caz, părților interesate dreptul, de a le ataca în fraudă, sarcina probei căzând asupra lor, ca și în cazul de mai sus.

Cât pentru chestia de a se ști dacă chitanțele pe

2 ani viitori netranscrise, dar cu dată certă, nu sunt opozabile cel puțin pentru scadențele din lăuntrul celor 2 ani, această chestie intrând în explicația art. 1394 C. civ. și eșind din cadrul acestui mic studiu, o lăsam la o parte.

Pentru a pune deci în concordanță Codul civil cu Procedura, urmează ca art. 539 al. 3 să se modifice ast-fel:

«Nu se vor ținea în seamă plățile făcute înainte de termenele prevăzute în contractul de închiriere sau de arendare, *dacă nu vor avea dată certă sau nu vor fi transcrise conform art. 1394 C. civ. Plățile cu dată certă și cele transcrise nu vor putea fi anulate de cât când vor fi fost făcute în fraudă creditorilor*».

Art. 540 (517) și 541 (518)

Art. 540. — «De la comandament până ce ordonanța de adjudecare va rămânea definitivă, păstrarea imobilelor urmărite va fi încredințată debitorului urmărit».

«Prin urmare, el nu va putea face nici o tăere de lemne și nu va putea aduce nici o stricăciune imobilului, sub pedeapsă de despăgubiri și chiar de urmărire criminală, de va fi cazul».

Art. 541. — «Tribunalul însă va putea, după cererea unuia sau mai multor creditori urmăritori sau a adjudecatarului definitiv, să încredințeze conservarea imobilului unui alt conservator...».

Aceste două articole, ca și art. 517 și 518 actuali, nu fac de cât să reproducă, cu mici modificări de redacție, dispozițiile din Procedura veche, și lasă ast-fel nelămurită o chestie foarte importantă: care e natura posesiunii debitorului căruia îi se încredințează conservarea imobilului urmărit?

După Proc. fr. și belg. ⁽³⁾, debitorul se constituie, în asemenea caz, *sechestrul judiciar* și contractează toate obligațiile ce incumbă, după legea civilă, unui asemenea depozitar.

Art. 548 Pr. gen. zice: *gardien judiciaire*, și Bellot explică ⁽⁴⁾ că, în astă calitate, debitorul încetează de a mai putea lucra ca *proprietar*, și e ținut de toate îndatoririle impuse sechestrului judiciar prin art. 1691 și urm. C. civ. (art. 1632 și urm. C. rom). Acest autor adaogă că, prin dispoziția din al. 2, legiuitorul a voit să amintească una din consecințele acestei calități de sechestrul din cauza deseie sale aplicări, anume: interzicerea de a tăia pădurea și de a pricinui verice stricăciune imobilului.

Prin expresia *conservarea* sau *păstrarea imobilului urmărit*, înțeles-a legiuitorul nostru vre o posesiune de altă natură? Nu credem. Atât din spiritul cât și din textul legii rezultă pentru noi că debitorul căruia îi se încredințează păstrarea imobilului urmărit nu poate fi considerat de cât ca un depozitar judiciar. Art. nostru 517, fiind produs după art. 548 gen., nu comportă altă interpretare de cât aceea a legii geneveze. Apoi, după art. 518, tribunalul poate încredința *păstrarea imobilului unui alt conservator*; or, aceste cuvinte nu pot avea al sens în art. 518, și altul în art. 517, și fiind că art. 519 determină sarcina conser-

⁽³⁾ «Si les immeubles saisis ne sont par loués ou affermés, le saisi restera en possession jusqu'à la vente, comme séquestre judiciaire...» (art. 681 Pr. fr. și 688 Pr. belg.).

⁽⁴⁾ *Loi sur la procédure civile*, p. 242.

vatorului fără nici o distincțiune, suntem în drept a conchide că, legea impune aceleași îndatoriri fie debitorului lăsat în posesiunea imobilului, fie conservatorului numit după cererea creditorilor.

În contra acestei păreri se susține că debitorul nefiind încă expropriat, nu încetează de a fi proprietar, că nu-î se poate ridica folosința averii sale fără un text formal de lege; că, însărcinat cu păstrarea imobilului, nu e ținut de cât de a-l da față în momentul vânzării, și că singura restricție la dreptul său de proprietate, prevăzută de lege, este oprirea de a tăia pădurea. Dar am văzut că această din urmă dispoziție nu e de cât o aplicare *exempli gratia*, a consecințelor derivând din calitatea de depositar judiciar a debitorului urmărit. Apoi, cum se conciliază cu dreptul de proprietate interzicerea de a deteriora imobilul sub pedeapsă de despăgubire și chiar de urmărire penală? Observăm, în fine, că după art. 521 (551 din proiect), produsul administrației conservatorului se depune la Casa de consemnații pentru a fi împărțit între creditorii împreună cu prețul rezultând din vânzare ⁽⁵⁾, și ne întrebăm: cum se va putea aplica această dispoziție, dacă debitorul administrează ca proprietar imobilul urmărit și percepe veniturile în folosul său? Înțeles-a legiuitorul să stabilească o deosebire între cazul când păstrarea imobilului e încredințată debitorului și cazul când e încredințată altui conservator? Dar cum s'ar justifica în rațiune imobilizarea fructelor sau veniturilor (precum se exprimă art. 682 și 685 Pr. fr.) numai în cazul din urmă? Și cine nu vede că, dacă se interpretă legea ast-fel, creditorii vor cere tot-d'una depozitarea debitorului, pentru a cuprinde în distribuție toate veniturile ce le va produce imobilul în cursul urmăririi? În cât vor perde administrarea imobilelor urmărite și acei debitori de bună credință cari, de alt-fel, ar inspira încredere creditorilor lor.

Ori cum s'ar rezolvi această chestie, ea trebuie elucidată. Se face a doua revizuire a Procedurii și e de dorit ca, cel puțin de astă-dată, să nu să mai lase, pe cât e cu putință, dispoziții îndoelnice și susceptibile de controversă.

Dacă se admite sistemul francez și genevez, trebuie adaos la art. 544 (519): «Conservatorul, fie debitorul urmărit, fie acel numit de trib. după cererea creditorilor, va fi însărcinat, etc.».

În caz contrar, ar fi poate de ajuns să se supprime cuvântul *alt* din art. 541, și să se zică: Trib. va putea să încredințeze păstrarea imobilului urmărit unui conservator, în loc de unui alt conservator.

Acestea sunt foarte pe scurt și fără a intra de o cam dată în mai multe amănunte, modificările principale ce credem că ar trebui să se aducă noului proiect de revizuire a Procedurii civile, dacă nu cum-va el va fi amânat la calendele grecești.

M. Suțu

⁽⁵⁾ Art. 551 din proiect lămurește acest punct prin alin. următor, adaos la actualul art. 521:

«Sumele depuse din venituri vor forma un tot indivizibil cu prețul eșit la licitație din vânzarea imobilului urmărit și se vor distribui, ca un fond unic, creditorilor, după rangul lor asupra imobilului, chiar în cazul în care actele de ipotecă sau de constituire de privilegiu nu ar prevedea afectarea dimpreună cu imobilul, și a veniturilor lui».

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 4 Iunie 1902

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Elena P. Mosora cu Gheorghe Mosora

Divorț. — Apel. — Martori. — Dacă în apel proba cu martori este admisibilă când partea care o cere nu s'a prezentat la tribunal cu ocazia admiterii în principiu a acțiunii de divorț. — (Art. 230, 232 și 244 din Codul civil).

In materie de divorț, proba cu martori este admisibilă înaintea Curței de apel, chiar dacă partea, care cere admiterea acestei probe, nu s'a prezentat la tribunal cu ocazia admiterii în principiu a acțiunii de divorț, fiind-că această ne-prezentare nu echivalează cu o renunțare la acest mod de probațiune, și fiind-că, în genere, admiterea de martori nu este oprită la Curtea de apel, și o asemenea probă poate fi trebuincioasă pentru multe considerații, în apel, și într'un proces de divorț.

Decisiunea 212/902.—Casată decizia Curții de apel București, secția II, No. 20/901, după recursul făcut de Elena P. Mosora în proces cu Gheorghe Mosora.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. M. Buiuciu;

Pe d. avocat Victor Atanasiu în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. avocat Pitiș din partea intimatului Gheorghe Mosora în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere și violarea art. 332 și 333 Pr. civ. Apelul fiind, în adevăr, devolutiv, Curtea a comis exces de putere refusându-mi proba testimonială pentru a dovedi neexistența insultelor grave și exceselor».

Având în vedere că recurenta a cerut a i se admite să dovedească cu martori în procesul de divorț că n'a insultat pe soț;

Având în vedere că Curtea de apel nu admite proba cerută, pentru-că această probă este reglementată prin art. 230 și 232 Cod civ.; că, la tribunal, cu ocazia admiterii în principiu a acțiunii de divorț, recurenta nu s'a prezentat spre a discuta în principiu acțiunea de divorț, ceea-ce echivalează cu o renunțare la acest mod de probațiune și, de aceea, nici în apel nu se poate admite proba cu martori cerută;

Considerând, că dacă prin dispozițiile din art. 230 și 232 Cod civil, se reglementează proba cu martori la tribunal, și dacă partea nu s'a prezentat spre a cere admiterea de martori în acest stadiu al procesului de divorț, aceasta nu echivalează, precum susține Curtea de apel, cu o renunțare la proba cu martori și, că în apel, nu s'ar mai putea propune martori, fiind-că admiterea de martori în genere nu este oprită la Curtea de apel, și admiterea acestei probe poate să fie trebuincioasă pentru multe considerații în apel și într'un proces de divorț;

Că, în deosebi, dispoziția art. 244 Cod civil nu poate fi invocată pentru neadmiterea probei cu martori; căci dacă cauza are a se judeca de urgență, aceasta nu implică neadmiterea ascultării de martori în mod abso-

lut, ci însemnează că toate acele proceduri și încercări de împăcare, precum sunt prescise pentru tribunal, n'au a fi repetate la Curtea de apel;

Considerând că, în speță, dacă partea recurentă n'a propus de fel martori, ea poate să propue în apel;

Că, prin urmare, motivul e întemeiat și decizia are a fi casată.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Observație. — Proba testimonială este ea admisibilă, în materie de divorț, la Curtea de apel? Afirmativa nu suferă nici o îndoială, de câte ori apelul emană, ca în specie, de la soțul pârît, fie că el a fost, sau n'a fost față la prima instanță; sau chiar de la soțul reclamant, dacă el s'a prezentat la prima instanță, sau a lipsit de la ultimul termen, când trebuia să se pronunțe hotărîrea în fond (art. 240 C. civ.). Proba testimonială poate, de asemenea, fi cerută și admisă de Curte de câte-ori judecătorii instanței superioare vor aprecia că probele administrate la prima instanță sunt defectuoase (1).

Chestiunea nu poate fi îndoelnică de cât atunci când soțul reclamant a lipsit de la prima instanță la un alt termen de cât acel din urmă, de exemplu: la admiterea în principiu, sau la ascultarea martorilor. Noi contestăm, în asemenea caz, soțului reclamant, nu numai dreptul de opoziție la prima instanță, soluție admisă de curând și de Curtea de casație, care, în această privință, a părăsit vechea sa jurisprudență (2), dar chiar și dreptul de apel.

În adevăr: 1° procedura divorțului fiind cu totul excepțională, și părțile fiind datoare a se înfățișa în persoană, lipsa reclamantului la unul din termenele mai sus arătate face a se presupune desistarea de la acțiune și împăcarea părților, de și este de principiu că renunțările nu se presupun; 2° Reclamantul ar putea cu cea mai mare ușurință să se sustragă de la asprimea legii prin neînfațișarea la tribunal, și să se judece de urgență la Curte, scăpând ast-fel de procedura lungă de la prima instanță, ceea ce este contrar voinței manifeste a legiuitorului, și ceea ce ar constitui o fraudă la lege. Să nu să zică că reclamantul a putut să lipsească de la prima instanță din cauza unei forțe majore neprevădută; căci singura forță majoră admisă de legiuitor, în materie de divorț, fiind casul de boală, reclamantul putea și trebuia, în asemenea caz, să ceară amânarea la tribunal, dovedind boala sa prin un certificat medical, conform art. 218 C. civ., care este și aici aplicabil prin analogie. Reclamantul

care, în condițiile de mai sus ar fi lipsit la prima instanță, nu va putea, deci, propune martori în apel, neavând dreptul de a face apel, ci va trebui să reînceapă procedura *ab initio*. Chestiunea este, însă, controversată și foarte delicată; de aceea toate decisiunile care s'au pronunțat asupra acestui caz special, într'un sens sau altul, asupra cărui Înalta Curte n'a avut a se pronunța nici în specia de mai sus, nici în alte specii, sunt date numai cu majoritate de voturi. Ori cum ar fi, principiile mai sus expuse ni se par incontestabile (3).

D. Alexandresco

Audiența de la 4 Decembrie 1902

Președenția D-lui N. Mandrea, Președinte

Margareta D. Voinov cu D. Voinov

Apel. — Ce trebuie să facă instanța de apel. — Dacă poate declara ca neadmisibil un apel numai pe motivul că sentința apelată s'ar fi executat fără a cerceta mai întâiu dacă apelul este sau nu în regulă și bine făcut. — **Divorț.** — Sentința tribunalului investită cu formula executorie și înscrisă la ofițerul stărei civile. — **Apel.** — Respingerea lui ca neadmisibil. — **Recurs.** — **Casare.** — (Art. 375 și 376 din Pr. civ.).

In cas când se face apel, pentru admiterea lui instanța de fond trebuie să cerceteze dacă sentința este supusă apelului, dacă apelul este făcut conform legii timbrului și în termen, și apoi trebuie să țină seamă dacă dreptul de apel nu e fără cauză prin declararea de mulțumire a părții interesate, și în fine, trebuie să țină dea seama dacă dreptul de apel nu e prescrist.

Ast-fel, când instanța de apel declară un apel ca neadmisibil pentru motivul că sentința supusă apelului ar fi rămas definitivă și s'ar fi executat, fără a mai cerceta dacă totuși apelul este sau nu în regulă și bine făcut, prin aceasta procedează într'un mod nelegal și prin urmare arbitrar, face ilusoriu și nimicește dreptul de apel și face dificil părții vătămate repararea unui act arbitrar dacă, de exemplu, prima instanță a investit nelegal hotărîrea sa cu formula executorie, și deci pronunță o decizie casabilă.

Decisiunea 533/902.—Casată decisiunea Curții de apel din București, s. I cu No. 30/902 în urma recursului făcut de Margareta Voinov dată în proces cu D. Voinov.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Gr. M. Buiuciu;

Pe d-l avocat Take Ionescu în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-nii avocați Petre și V. Missir în combateri;

(3) Vezi în sensul nostru: Curtea din București. *Dreptul* din 1892, No. 36 și 57 — *Contra*: C. București și Iași, *Dreptul* din 1893, No. 26 și 80. *Curierul Judiciar* din 1893, No. 57. *Dreptul* din 1884, No. 80. D. C. Popescu, *Dreptul* din 1892, No. 57.

(1) Cas. rom. Bulet., s. II. 1872, p. 326.

(2) Vezi remarcabila decizie a Curții de casație din 3 Octombrie 1900, la care am luat și noi parte, publicată, cu adnotația noastră atât în *Curierul Judiciar* din 1900, No. 72, cât și în *Dreptul* din acelaș an, No. 67.

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate:

I. «Rea interpretare și deci rea aplicațiune a art. 318 proc. civ. În adevăr dreptul de apel este o regulă generală, el nu se pierde de cât în anume cazuri prevăzute de lege. Dreptul de apel se pierde conform art. 317 și 320 proc. civ. când partea a lăsat să treacă termenul prevăzut de lege, fără ca să apeleze și atunci când a dat mulțumire pe hotărîre. În afară de aceste cazuri, dreptul de apel există. El nu se pierde nici chiar atunci când fie din greșala sa, fie fiind indus în eroare din partea adversă, tribunalul a investit cu formula executorie hotărîrea sa, și în contra căria nu expirase termenul de apelare. În acest din urmă cas, singura instanță competentă de a aprecia oportunitatea sau tardivitatea apelului, este numai Curtea de apel, așa că în speță rău Curtea mă trimite a cere anularea titlului executor pus din eroare de tribunal, căci pentru a putea cere aceasta ar trebui să dovedescă că apelul meu e făcut în termen, orî tribunalul nu poate constata aceasta».

II. «Greșită invocare a art. 735 și 403 proc. civ. și exces de putere. Curtea pretinzînd că pentru a-mi putea exercita dreptul meu de apel în contra unei hotărîri dată de prima instanță, și care nu mi-a fost comunicată, trebuie întîi să obțin desființarea formulei executorii rău pusă pe sentință și această desființare, nici chiar, pe cale de contestație și punînd această temă sub secul art. 735 și 403 și al unor principii nicăieri scrise și cu totul neîntemeiate, violează și disul text de lege în combinație și cu exces de putere».

Avînd în vedere că se constată că s'a pronunțat divorțul între soții Voinov, că sentința tribunalului considerîndu-se ca definitivă, s'a investit de trib. Ilfov cu formula executorie și în urmă s'a efectuat înscrierea ei în registrul respectiv de stare civilă;

Că Margareta Voinov făcînd însă apel în contra acelei sentințe a tribunalului Curtea de apel din București, a eliminat cercetarea apelului, tocmai pentru considerațiile că sentința în contra căria s'a făcut apelul rămînînd definitivă s'a executat;

Considerînd că făcîndu-se apel, pentru admiterea apelului instanța de fond are a cerceta dacă sentința este supusă apelului, apoi dacă apelul e făcut conform legii timbrului și în termen; că instanța de fond apoi are a ține seamă dacă dreptul de apel nu e fără cauză prin declararea de mulțumire a părții interesate, în fine că are a-și da seama dacă dreptul de apel nu e prescris, aceasta conform art. 375 și 376 proc. civ.;

Că Curtea de apel în speță declarînd apelul neadmisibil pentru motivul că sentința supusă apelului ar fi rămas definitivă și s'ar fi executat, fără a mai cerceta dacă totuși apelul făcut nu e în regulă și bine făcut, a procedat într'un mod nelegal și prin urmare arbitrar pentru-că tocmai condițiile pentru care sentința a putut fi considerată ca definitivă, instanța de apel e datoare a cerceta dacă există sau nu, și nici legea de procedură nu exclude dreptul de apel pentru că sentința considerată ca definitivă s'ar fi investit cu formula executorie, nici în rațiune nu se poate concepe aceasta, fiind-că tocmai cu ocazia apelului partea poate dovedi că rău tribunalul a considerat că sentința ar fi rămas definitivă, iar dacă ea n'ar avea dreptul acesta s'ar putea că prin abus sau prin nebagare de seamă să se pue temei pe fapte neesacte și să se declare o sentință definitivă;

Considerînd că a susține precum și ceia ce susține

Curtea de apel și a denega instanței de apel dreptul de a cerceta și stabili condițiile de admisibilitatea apelului, pentru-că sentința apelată s'ar fi investit cu formula executorie, este a face iluzorii și a nimici dreptul de apel și a face dificil părții vătămată repararea unui act arbitrar și nelegal săvîrșit de tribunal, ca în speță, prin investirea cu formula executorie a sentinței;

Considerînd că nu se poate zice că odată ce o sentință a trib. presupusă definitivă s'a investit cu formula executorie, partea n'ar putea de cât a se adresa la trib. care a ordonat investirea spre a obține anularea, când partea are calea apelului, prin care dacă se admit acțiunile săvîrșite de tribunal pentru investirea cu formula executorie, de la sine cade;

Considerînd că Curtea de apel nu ajunge la declararea apelului ca neadmisibil, de cât în mod nelegal și arbitrar, și prin o serie de considerente care nu sunt conforme cu legea de procedură;

Că așa fiind motivele sunt întemeiate și decisiunea are a fi casată.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția I

Audiența de la 13 Mai 1902

Președenția D-lui ATH. C. KIVU, Prim-Președinte

Margaretha D. Voinov cu soțul D. Voinov, (divorț)

Decisiunea No. 30

Divorț.—Sentința tribunalului ce admite divorțul.—Investirea ei cu formula executorie.—Transcrierea ei în registrele stărei civile.—Apel din partea unuia din soți.—Respingerea lui ca prematur.—Cale de rediscuțare a divorțului.—Cerere mai întîi către instanța executivă pentru anularea titlului executor.—(Art. 735 din Pr. civilă).

In genere, nici un diferend nu poate să ocupe justiția — în toate filierele ei — de cât o singură dată, și, după ce hotărîrea a rămas definitivă, litigiul pe care l'a tranșat numai poate fi discutat din nou, afară de excepțiunile admise de lege și cari crează căile extra-ordinare pentru redeschiderea desbaterilor, precum recursul, revisuirea și contestația, însă această redeschidere nu e permisă într'un mod incidental, ci pe calea unei noi judecăți, supusă, pentru admiterea în principiu, la multiple condițiuni anume fixate de legiuitor.

Ast-fel, dacă o sentință a tribunalului prin care pronunță desfacerea căsătoriei dintre soți a fost investită cu formula executorie și executată prin înscrierea ei în registrele de stare civilă, apelul făcut de unul din soți în contra acestei sentințe, trebuie respins ca prematur și apelantul, pentru a obține rescutarea divorțului, câtă mai întîi să se adreseze instanței executivă pentru a obține revocarea acestei executări și restabilirea stărei materiale din nainte de executare.

S'au ascultat d-nii avocați Petre Grădișteanu și Take Ionescu din partea apelantei Margaretha D. Voinov și d-nii avocați Petre Missir și Barbu Delavrancea din partea intimatului D. Voinov.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Margaretha D. Voinov în contra sentinței de divorț pronunțată de trib. Ilfov, s. I, sub No. 83 din 24 Septembrie 1899;

Avînd în vedere că hotărîrea apelată la 1 Decembrie 1899, a fost investită cu formula executorie, și precum

se recunoaște de ambele părți, executată prin transcrierea în registrul stărei civile;

Având în vedere că, în genere, nici un diferent nu poate să ocupe justiția—în toate filierile ei—de cât o singură dată și că, după ce hotărîrea a rămas definitivă, litigiul pe care l'a tranșat nu mai poate fi discutat din nou;

Că legea a admis aci excepțiuni creând căile extraordinare pentru redeschiderea desbaterilor, precum recursul, revisuirea și contestația, dar această redeschidere nu e permisă într'un mod incidental, ci pe calea unei noi judecăți, supusă, pentru admiterea în principiu, la multiple condițiuni anume fixate de legiuitor: căci, într'adevăr, o hotărîre în toată forma nu poate fi îndepărtată de cât prin o altă hotărîre tot așa de solemnă, verdictul justiției neputîndu-se anula prin bunul plac al particularilor, ci numai prin intervenția formală chiar a justiției; altminterlea principiul fundamental: că *«res judicata pro veritate habetur»* ar fi nesocotit și am intra în anarhie judiciară;

Având în vedere că, dacă acest caracter de intangibilitate al hotărîrilor judecătorești definitive se conciliază dificil cu posibilitatea anulării lor pe calea incidentală și fără ca mai întâi o altă hotărîre să fi declarat formal decăderea lor, apoi această inviolabilitate formală se accentuează cu atât mai tare când hotărîrea a și fost executată, căci aci, pentru a putea da la o parte, și dar a considera ca neexistent acest verdict solemn al justiției, nu ajunge numai a se revoca textul hotărîrei, ci, descinzînd din sfera ideilor în lumea reală, trebuie să anihilăm efectele materiale și schimbările pozitive, ce acea hotărîre a provocat în averile și raportul oamenilor, trebuie să obținem mai întâi o restituție *in integrum* o restabilire a stărei reale *quo ante*, căci pentru ca noua judecată să poată să aibă loc asupra aceluiași diferend, urmează ca și situațiunea materială să fie iarăși aceeași, ea formînd substratul necesar al hotărîrei;

Că continuarea vechiului litigiu prin îndepărtarea incidentală a hotărîrei executate, nu se poate raporta de cât la situația materială de atunci, și deci pe de o parte noua hotărîre ce s'ar da pentru terminarea lui, n'ar corespunde cu realitatea, fiind ast-fel o ficțiune neaplicabilă, iar pe de alta nu se poate emite în acest litigiu un ordin de restabilire relativ la o altă situație;

Având în vedere că dar, restabilirea unei stări materiale necesitează intervenirea unei judecăți formale, și mai departe chiar a executării materiale a acestei judecăți, pentru a pregăti ast-fel terenul real al rediscutării litigiului primordial, că, prin urmare, pentru a putea ajunge la această din urmă eventualitate, partea interesată cată mai întâi a obține revocarea executării de la instanța care a ordonat această executare;

Având în vedere că în pluralitatea casurilor, hotărîrea modificănd patrimoniile părților, ea nu se va putea executa fără ca cel-l'alt, executatul, să aibă cunoștință de ea, și dar să facă contestație, pe când în specie hotărîrea neputînd asupra averei, executarea s'a putut face fără a atinge într'un mod material pe cea-l'altă parte, și dar în neștierea sa; dar această particularitate a speciei nu poate răsturna logica principiilor generale ce dominează cauza, și nu poate înlătura faptul pozitiv, că situația reală creată prin executarea urmată ar fi contrarie celei pe care s'ar baza decizia eventuală cerută de apelantă, și imprima dar acestei decizii a priori caracterul unei ficțiuni nepotrivite;

Având în vedere că aceste deducțiuni din principiile generale se găsesc confirmate și în sistemul legislațiunei noastre pozitive;

Având în vedere, într'adevăr, că art. 735 Proc. civ., care de altminterlea enunțănd principiul nu indică nici o procedură, prevede anularea unui act de procedură—lucru la care tînde apelanta în specie—numai în cursul judecăței, căci se zice expres că o asemenea nulitate se poate propune până și înaintea Curței de ca-

sație—decî nu peste această limită,—și art. 403 Pr. civ. vorbind de contestație la urmărire, dispune că o asemenea contestație nu se mai poate introduce odată ce urmărirea e terminată; orî, dacă o contestație formală nu se mai admite, cu atât mai puțin o anulare incidentală a executării efectuate nu se mai poate concepe;

Având în vedere că ast-fel apelanta de astă-zî, pentru a obține rediscutarea divorțului, cată mai întâi să se adreseze instanței executive pentru a obține revocarea acestei executări și restabilirea stărei materiale *quo ante*;

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier G. Flaislen, Curtea, respinge apelul ca prematur.

(ss) D. Giuvaru, G. Flaislen, Em. Anastasiu.

O p i n i u n e

Având în vedere cererea făcută de intimatul Voinov. ca în mod prealabil Curtea să decidă că apelanta nu poate usa de calea apelului, până când printr'o acțiune deosebită nu va reuși să anuleze formula executorie cu care este investită sentința tribunalului, precum și înscrierea acelei sentințe în registrele stărei civile;

Având în vedere că conform art. 317 și 320 Pr. civ. dreptul de apel se pierde numai când partea nemulțumită lasă să treacă termenul prescris de lege, fără să apeleze, sau când a dat mulțumire în scris pe hotărîrea tribunalului;

Având în vedere dar, că în specie de și sentința apelată este investită cu formula executorie și s'a înscris în registrele de stare civilă, totuși aceste împrejurări nu pot să împiedice exercițiul dreptului de apel pe care partea nemulțumită îl are de la lege; în adevăr, orî apelul este făcut în termen, și atunci atît formula executorie cît și înscrierea trebuie considerate ca neexistente, fiind contra dispozițiunilor art. 375 Pr. civ., orî din contră dreptul de apel este pierdut, și în acest cas, sentința tribunalului fiind deservită conform art. 376 alin. 3 Pr. civ., bine a fost investită cu formula executorie, și rămîne săși producă efectele;

Având în vedere că din momentul ce soluțiunea cererii făcută de intimat, depinde de cestiunea dacă apelul este sau nu făcut în termen, această cestiune conform art. 318 Pr. civ. nu poate să fie rezolvată de cît de această Curte, fiind că dînsa este investită cu judecarea apelului;

Având în vedere că dacă, în baza regulilor de competență și în interesul împuținării proceselor, instanța judecătorească investită cu judecarea unui litigiu, este datoare să resolve ea singură toate incidentele sau cestiunile cari se aduc în discuțiune, fără să fie necesitate ca acele incidente să facă obiectul unor procese deosebite, cu atât mai mult în specie nu este necesitate a se face o acțiune principală sau o cerere deosebită pentru anularea formulei executorie, o dată ce soarta acestei formule și a înscrierii sentinței, depinde, precum s'a arătat deja, de cestiunea dacă apelul este sau nu în termen, cestiune care în mod formal este dată în competența acestei Curți prin art. 318 Pr. civ.;

Având în vedere că din cele ce preced rezultă că cererea făcută de intimat este neîntemeiată, că apelul nu este prematur, și prin urmare Curtea trebuie să examineze dacă apelul este făcut în termen;

Pentru aceste motive, suntem de părere să se respingă mijlocul de apărare invocat de intimat.

(ss) Ath. C. Kivu, V. Rîmnicănu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BOTOȘANI

Audiența de la 23 Octombrie 1902

Președenția D-lui CORNELIU BOTEZ. Membru de ședință Al. Gociaș cu Ministerul public

Sentința corecțională No. 1340

Delicte sêvêrsite de jandarmi în afară de funcțiunile lor.—Competență.—Art. 33 și 34 din legea jandarmeriei.

Potrivit art. 33 și 34 din legea organică a jandarmeriei, numai crimele și delictele comise de jandarmi în exercițiul funcțiunii lor și relative la serviciul de auxiliari ai poliției judiciare sau administrative sunt de competența tribunalelor ordinare, iar pentru crimele și delictele relative la serviciul și disciplina militară sau comise în afară de funcțiunile lor sunt justițiabili înaintea tribunalelor militare.

Faptul unui jandarm de a reține în profitul său o sumă din salariul altui jandarm, de a rupe o chitanță constatând o datorie a sa neplătită, ca și faptul de a plăti numai o parte din banii cuveniți furnizorilor companii, constituie niște delict de competența tribunalului militar.

Tribunalul,

Având în vedere că Alexandru Cociaș este dat judecății prin rechizitorul introductiv No. 4309 din 26 Iulie 1902 a d-lui procuror local pentru că în calitate de sergent-major al companiei de jandarmi rurali din Botoșani a comis următoarele fapte. 1) a reținut din salariul jandarmului Neculai Enache suma de 10 lei 50 bani pentru a-i da creditorului său Osias Reider din Hârlău de la care se împrumutase, sumă pe care numitul nu a dat-o lui Reider ci a întrebuințat-o în profitul său; 2) s'a împrumutat de la jandarmul Anton Irimia cu suma de 120 lei cu o chitanță pe care nu i-a plătit; luându-i chitanța a rupt-o, pentru care Irimia a reclamat inspectorului general al jandarmeriei rurale și 3) primind bani din mandatele de plată pentru speșele de cancelarie, de la foștii comandanți ai companiei, cu care era însărcinat a achita pe furnisori, a plăti numai parte, rămânând dator cu suma de 115 lei, eliberând chitanță semnată de el cu arătare că compania rămâne datoare furnizorului cu acești bani, pe cari dânsul i-a întrebuințat în profitul său;

Considerând că, ținându-se seamă de organizarea corpului de jandarmi rurali și de atribuțiile lor de oficeri de poliție judecătorească și administrativă, prin art. 33 și 34 din legea organică a jandarmeriei s'a legiferat că numai crimele și delictele comise de jandarmi în exercițiul funcțiunii lor și relative la serviciul de auxiliari ai poliției judiciare sau administrative sunt de competența tribunalelor ordinare, iar pentru crimele și delictele relative la serviciul și disciplina militară sau comise în afară de funcțiunile lor sunt justițiabili înaintea tribunalelor militare;

Considerând că această distincțiune este consacrată și de art. 52 din regulamentul legii jandarmeriei care arată și modul în care se vor face urmărirea contra jandarmilor, după cum crima sau delictul ce li se impută, este de competența tribunalelor ordinare sau a consiliilor de război;

Considerând că faptele imputate lui Alexandru Cociaș de și comise în exercițiul funcțiunii sale de jandarm, nu sunt relative la atribuțiile sale de oficer de poliție judecătorească sau administrativă și deci nu sunt de competența tribunalului corecțional ci a consiliului de război;

Că, deci, tribunalul, urmează a-și declina competența Pentru aceste motive redactate de d-l supleant Andreescu, tribunalul, de acord cu concluziunile d-lui procuror își declină competența.

(ss) C. Botez, V. Andreescu.

INFORMAȚII

În numărul de Joi 23 cor. vom începe publicarea unui important studiu al d-lui Dumitru N. Comșa, intitulat: **Politica agrară și vamală. Câte-va cuvinte asupra tratatelor noastre de comerț de la 1875 până în prezent și asupra viitoarei noastre politici vamale și comerciale.**

BIBLIOGRAFIE

Semnalăm, în lumea juridică, aparițiunea unei Teze de valoare, susținută la facultatea juridică din Iași, asupra *Inalienabilității imobilelor dotale în dreptul român vechiu și actual*, de d-l

ION C. APOSTOL

Autorul făcându-ne plăcerea de a trimite Redacțiunii lucrarea sa, am putut constata că ea se distinge de Tezele obicnuite, și este o monografie complexă asupra materiei. Jurisprudența cea mai recentă, răspândită în coloanele *Curierului Judiciar* și *Dreptului*, este consultată, citată și adesea-orî criticată, ceea ce denotă o lucrare originală, iar nu o compilație, cum se obicnuiește în asemenea materie.

Se vede că tinerul licențiat s'a inspirat mult din lucrările și opiniile Directorului nostru și profesorului său, căruia teza îi și este dedicată.

Nu putem, de o cam dată, de cât să felicităm pe D-l Apostol pentru o lucrare atât de meritorie, și să-i urăm un succes strălucit în noua sa carieră, care de și pentru unii a devenit spinoasă, totuși suride încă oamenilor de valoare.

A eșit de sub tipar în editura tipografiei Dacia (Iași) a D-lor Ilescu și Grossu :

INTRODUCEREA

IN

STUDIUL DREPTULUI CONSTITUȚIONAL

(Partea I-a)

DE

C. G. STEREA

Profesor suplinitor la Universitatea din Iași

Prețul 5 Lei

Această carte, cuprindând 247 pagini, este un resumat foarte sistematic a prelegerilor ținute la facultatea juridică din Iași, și se recomandă, prin claritatea stilului și metoda sa, tuturor studenților în drept de la ambele noastre facultăți. Promitem de a face mai târziu o dare de seamă amănunțită asupra acestui studiu, care nu este de cât începutul unui curs complet de Drept constituțional. De o cam dată, ne mărginim a saluta cu plăcere apariția primei părți a acestei opere, menită a umplea un gol simțitor în știința *Dreptului constituțional*; căci, afară de cursul d-lui C. G. Dissescu care este și el foarte meritoriu, studenții sunt în imposibilitate de a-și putea pregăti examenele, și sunt nevoiți a recurge la cărți străine, ce adese-orî nu se potrivesc cu instituțiile noastre.